T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/116
KARAR NO : 2023/501
KARAR TR : 19/06/2023

ÖZET: Yabancı kimlik numaralı eşten olan ve sonradan sözlü doğum bildirimiyle nüfusa kaydedilen müşterek çocukların kayıtlarının şüpheli olduğu gerekçesiyle kapatılması kaydının düzeltilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı :D.S
Vekili : Av. S. Ö
Davalı : İçişleri Bakanlığı İpekyolu Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Türk vatandaşı olan davacının evlendiği İran vatandaşı ve yabancı kimlik numaralı eşi ile evliliklerinden Türk vatandaşı iki müşterek çocukları olduğunu, çocukların yurt dışında doğması nedeniyle nüfus kaydı yapılamadığını ve okul çağı gelince sözlü doğum bildirimiyle yapılan kayıt üzerine bu işlemlerin şüpheli bulunması nedeniyle çocukların nüfus kayıtlarının kapatıldığını belirterek, çocukların nüfus kayıtlarının düzeltilmesi istemiyleadli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Van 5. Asliye Hukuk Mahkemesi 19/09/2019 tarih ve E.2019/254, K.2019/252 sayılı kararı**ile, *"davalı idarece yapılmayan işlemin yapılması istenildiğine göre, uyuşmazlığın kamu hukuku kuralları içerisinde idari yargı yerinde incelenebileceği"* gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın görev nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı tarafça yapılan istinaf başvurusu Van Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesinin 19/12/2019 tarih ve E.2019/143, K.2019/69 sayılı kararı ile kesin olarak esastan reddedilmiştir.

3. Davacı vekili, bunun üzerine aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Ankara 3. İdare Mahkemesi 09/03/2021 tarih ve E.2020/709, K:2021/521 sayılı kararı**ile, *"nüfus kaydının düzeltilmesi isteminden kaynaklandığı anlaşılan uyuşmazlığın çözümünde Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri uyarınca adli yargınıngörevli olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar istinaf edilmeksizin 16/07/2021 tarihinde kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili, son görevsizlik kararını veren Ankara 3. İdare Mahkemesine verdiği dilekçesiyle görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, dava dosyaları aynı Mahkemenin 25/01/2023 tarihli üst yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

Mevzuat

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 30. maddesinin ikinci fıkrası *"nüfus sicilinde bir kayıt yoksa veya bulunan kaydın doğru olmadığı anlaşılırsa, gerçek durum her türlü kayıtla ispat edilir."* hükmünü içermektedir.

7. Bu Kanun'un, *"Genel olarak soybağının kurulması"* başlıklı 282. maddesinde, *"Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur"* ; *"Yetki"* başlıklı 283. maddesinde de *"Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin davaveya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır"* hükümleri yer almaktadır.

8. Aynı Kanun'un *"Yargılama Usulü"* başlıklı 284. maddesi şöyledir:

"Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri

Kanunu uygulanır: 1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. 2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler."

9. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, Türk vatandaşları, doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve bunların altsoyları ile Türkiye'de bulunan yabancıların nüfus hizmetlerinin düzenlenmesine, yürütülmesine ve geliştirilmesine ilişkin esas ve usûl hükümlerini kapsar."

10. Bu Kanun'un *"Kaydın kapatılması ve yeniden açılması"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Nüfus kaydının kapatılması; ölüm, gaiplik, Türk vatandaşlığının kaybı, evlenme, boşanma, evlât edinilme, soybağının düzeltilmesi veya reddi gibi olaylar nedeniyle bir kaydın üzerinde işlem yapılamaz hale getirilmesidir.

Kaydın kapatılmasına ilişkin sebep ortadan kalktığında veya kaydın yeniden açılmasını gerektirecek yeni bir sebep ortaya çıktığında kayıt yeniden açılır. Kaydın açılmasından sonra kişisel durumda meydana gelmiş olan olaylar kişinin kaydına işlenir."

11. Aynı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir."

12. Aynı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder."

13. Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinin *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Genel Müdürlük; nüfus hizmetlerini düzenlemek, yürütmek, takip etmek, denetlemek ve değerlendirmek, nüfus olaylarının aile kütüklerine tescili esnasında yapılan hatalı veya eksik kayıtları dayanak belgesine göre düzeltmek, değiştirmek, birleştirmek, tamamlamak, mükerrer kayıtları silmek, usulüne göre düzenlenmemiş kayıtlara ilişkin gerekli işlemleri yapmak ve diğer işlemleri tesis etmek, nüfus hizmetleri ile ilgili olarak kurumlar ve diğer yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamakla görevlidir."

14. Aynı Yönetmeliğinin *"Yetki"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

"Genel Müdürlük; nüfus hizmetlerinin yürütülmesi, soybağının kurulması, maddi hataların düzeltilmesi, aile kayıtlarının birleştirilmesi, mükerrer kayıtların birbirine göre tamamlanması ve diğerlerinin silinmesi, kayıtların taşınması, açılması/kapatılması, tamamlanması, nüfus olaylarının aile kütüklerine tescili esnasında yapılan hatalı veya eksik kayıtların dayanak belgesine uygun olarak düzeltilmesi ve usulüne göre tesis edilmemiş kayıtlara ilişkin gerekli işlemlerin yapılması ile saklı nüfus ve aile kütüklerine yapılacak tescil işlemlerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususlarında yetkilidir. "

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Ali ÖZGÜR'ün katılımlarıyla yapılan 19/06/2023 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı ile idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen usule uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine idari yargı yerince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile

dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava,Türk vatandaşı olan davacının evlendiği İran vatandaşı ve yabancı kimlik numaralı eşiyle evliliklerinden evvel iki müşterek çocukları olduğunu, çocukların yurt dışında doğması nedeniyle nüfus kaydı yapılamadığını ve okul çağı gelince sözlü doğum bildirimiyle yapılan kayıt üzerine bu işlemlerin şüpheli bulunması nedeniyle çocukların nüfus kayıtlarının kapatıldığını belirterek çocukların nüfus kayıtlarının düzeltilmesi istemiyle açılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacıların ileri sürdüğü taleplere göre; davanın soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu ve Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Van 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/09/2019 tarih ve E.2019/254, K.2019/252 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Van 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/09/2019 tarih ve E.2019/254, K.2019/252 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

19/06/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Ali
ARSLAN	BALLI	ÖZGÜR